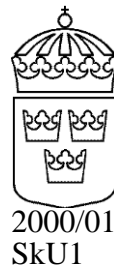

Skatteutskottets betänkande

2000/01:SkU1

Anslagen till Skatteförvaltningen och Tullverket,
m.m.

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag i budgetpropositionen till anslag budgetåret 2001 för skatteförvaltningen och Tullverket. Motioner från Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet liberalerna om höjda anslag avstyrks. Utskottet avstyrker också en motion från Centerpartiet om omfördelning av medel från Riksskatteverket till tullen. Partierna har avgivit särskilda yttranden beträffande anslagen.

Utskottet tillstyrker slutligen regeringens förslag till målformulering för det nyinrättade politikområdet Skatt, tull och exekution.

Propositionen

Regeringen (Finansdepartementet) föreslår i proposition 2000/01:1 utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd

1. att riksdagen godkänner målen inom politikområdet Skatt, tull och exekution i enlighet med vad regeringen förordar under avsnitt 3.3,

2. att riksdagen för budgetåret 2001 anvisar anslagen under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd enligt nedanstående uppställning:

Anslag	Anslagsbelopp Tusental kronor
Skatteförvaltning och uppbörd	
3:1 Riksskatteverket (<i>ramanslag</i>)	442 682
3:2 Skattemyndigheterna (<i>ramanslag</i>)	4 593 878
3:3 Tullverket (<i>ramanslag</i>)	1 170 388
Summa för utgiftsområdet	6 206 948

Motionerna

2000/01:Fi211 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

11. Riksdagen anvisar för budgetåret 2001 anslagen under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd enligt följande uppställning (i tkr): 3:2 Skatte-

myndigheterna: Regeringens förslag 4 593 878 000; Anslagsförändring + 50 000 000; 3:3 Tullverket: Regeringens förslag 1 170 388 000; Anslagsförändring + 25 000 000; Summa för utgiftsområdet: Regeringens förslag 6 206 948 000; Anslagsförändring + 75 000 000.

2000/01:Sk313 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

46. Riksdagen anvisar i enlighet med vad i motionen anförs till utgiftsområde 3 politikområde 3:3 Tullverket för år 2001 1 220 388 000 kr.

2000/01:Sk820 av Kenneth Lantz m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser till skatteförvaltningen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samverkan när det gäller gränskontrollen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om gränskontrollen i övrigt.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättrad kontroll vid våra internationella flygplatser.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser till tullen.

6. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning enligt följande uppställning (i tkr): 3:2 Skattemyndigheterna: Regeringens förslag 4 593 878 000; Anslagsförändring + 70 000 000; 3:3 Tullverket: Regeringens förslag 1 170 388 000; Anslagsförändring + 50 000 000; Summa för utgiftsområdet: Regeringens förslag 6 206 948 000; Anslagsförändring + 120 000 000.

2000/01:Sk821 av Rolf Kenneryd m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd enligt uppställning: 3:1 Riksskatteverket: Regeringens förslag 442 682; Anslagsförändring - 20 000; 3:3 Tullverket: Regeringens förslag 1 170 388; Anslagsförändring + 20 000; Summa för utgiftsområdet: Regeringens förslag 6 206 948; Anslagsförändring 0.

2000/01:Sk826 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tullförvaltningen.

2000/01:So547 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser till tullen för att motverka smuggling.

Yttrande över proposition 2000/01:1 utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd, såvitt gäller målen inom politikområdet Skatt, tull och exekution har avlämnats av justitieutskottet (yttrande 2000/01:JuU2y). Yttrandet har fogats som *bilaga 2* till detta betänkande.

Utskottet

1. Målen för politikområdet Skatt, tull och exekution

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner målen inom politikområdet Skatt, tull och exekution (avsnitt 3.3). Målet för politikområdet skall vara att eftersträva skatte-, tull- och avgiftsintäkter skall säkerställas på ett rättssäkert och ekonomiskt effektivt sätt, samtidigt som enkelhet skall eftersträvas och brottslighet motarbetas. Målet skall ersätta det tidigare gemensamma målet för utgiftsområde 3. I propositionen anges vidare vilka verksamhetsmål som skall gälla för skatteförvaltningen, Tullverket och exekutionsväsendet för att det gemensamma målet skall uppnås. För skatteförvaltningens och Tullverkets del skall sedan tidigare uppställda mål gälla även fortsättningsvis. För kronofogdemyndigheternas del anges att exekutionsväsendet skall upprätthålla rättstrygghet och rättssäkerhet vad gäller betalningsförpliktelser och andra förpliktelser som kan verkställas av kronofogdemyndigheterna.

Utskottets ställningstagande

Indelning i politikområden är ett led i det pågående arbetet med att utveckla den ekonomiska styrningen av den statliga verksamheten. Arbetet syftar till att riksdag och regering skall få ett bättre underlag för prioriteringsdiskussioner och för att lättare kunna bedöma värdet av insatta resurser. Politikområdena skall avgränsa den statliga verksamheten i politiskt relevanta sakområden, dvs. områden som är lämpliga för inbördes avvägningar och prioriteringar. De mål som formuleras för politikområdet skall återspegla vad statsmakterna vill uppnå inom politikområdet, dvs. vad verksamheten i stort syftar till. Politikområdet Skatt, tull och exekution består av tre verksamheter som i flera avseenden är helt olika men där den gemensamma kärnverksamheten berör skatter, tullar och avgifter. Regeringens förslag till mål på politikområdesnivå har utformats så att det täcker skatteförvaltningens, Tullverkets och kronofogdemyndigheternas gemensamma verksamhet medan andra viktiga delar av myndigheternas övriga verksamheter, bl.a. kronofogdemyndigheternas verksamhet med enskilda anspråk, lämnats utanför. Det övergripande målet kompletteras dock av mål på verksamhetsnivå av mer heltäckande natur.

Utskottet anser inte att styrningen eller återrapporteringen inom politikområdet blir bättre eller resulterar i ett bättre beslutsunderlag om målet för politikområdet formuleras så att det omfattar ännu större delar av skatte-

förvaltningens, Tullverkets och kronofogdemyndigheternas verksamheter. Det gemensamma målet för politikområdet skall främst underlätta avvägningar och prioriteringar inom de gemensamma verksamhetsgrenarna och med den utgångspunkten anser utskottet att riksdagen kan godkänna regeringens förslag till målformulering för politikområdet. Om det visar sig att det föreslagna målet inte är ändamålsenligt bör regeringen återkomma till riksdagen i frågan.

2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd

Propositionen

Regeringen föreslår att Riksskatteverket, skattemyndigheterna och Tullverket för budgetåret 2001 beviljas var sitt ramanslag, det till Riksskatteverket på 442 682 000 kr, det till skattemyndigheterna på 4 593 878 000 kr och det till Tullverket på 1 170 388 000 kr.

Gemensamma prioriteringar för myndigheterna är bl.a. strävan efter en modern, effektiv och ändamålsenlig förvaltning, bl.a. genom kontinuerlig IT-, metod- och kompetensutveckling. Myndigheterna skall också sträva efter ökad service och förenklingar för företag och allmänhet.

Skatteförvaltningen skall bl.a. prioritera förstärkt skattekontroll och insatser mot s.k. svart arbete. Skatteförvaltningen tillförs i enlighet med vad som aviserades i 2000 års ekonomiska vårproposition ett varaktigt resurstillskott om 125 miljoner kronor för att upprätthålla kontrollintensiteten på önskvärd nivå. Regeringen avser att noga följa utvecklingen och resultatet av resurstillskottet. Med anledning av att bouppteckningsverksamheten förs över till skatteförvaltningen från utgiftsområde 4 Rättsväsendet, tillförs skatteförvaltningen 33 miljoner kronor för 2001. Regeringen avser att återkomma med förslag till en slutlig beräkning för året och beräkningen av de totala kostnaderna för reformen.

Vid beräkning av anslaget till RSV har hänsyn tagits till att det särskilda skattekontoret i Ludvika organisatoriskt inordnats i RSV. Drygt 31 miljoner kronor har överförts till anslaget från anslaget till skattemyndigheterna. Vidare har hänsyn tagits till att Sveriges bidrag till Nordiska skattevetenskapliga forskningsrådet skall betalas över RSV:s anslag. 400 miljoner kronor har överförts från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

När det gäller Tullverket lägger regeringen stor vikt vid utvecklings- och effektiviseringsarbetet inom verksamheten. Inom gränskontrollen skall bl.a. insatser mot narkotika samt illegal storskalig införsel av alkohol och tobak prioriteras. Tullverket tillförs i budgeten, vilket aviserats i årets vårproposition, ett varaktigt resurstillskott på 10 miljoner kronor fr.o.m. 2001 till följd av merkostnader i samband med Öresundsbronns öppnande. Tullen har vidare kompenserats med 10 miljoner kronor med anledning av en engångsneddragning år 2000. På tilläggsbudgeten i årets vårproposition har tullen slutligen fr.o.m. den 1 juli 2000 bemyndigats att uppbära vissa av de avgifter som tas ut i verkets verksamhet. Detta tillskott beräknades uppgå till 25 miljoner kronor. I det internationella politiska och administrativa samarbetet priori-

teras Sveriges ordförandeskap i EU, insatser för regel- och procedurförenklingar, Schengenanpassning samt ett effektivare samarbete och informationsutbyte mellan Sverige och olika medlemsstaters förvaltningar.

2000/01:SkU1

Motionerna

I motionerna Fi211 yrkande 11 och So547 yrkande 4 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) samt Sk826 yrkande 2 av Johan Pehrson och Karin Pilsäter (fp) begärs dels tillkännagivanden om behovet av ökade resurser till tullen, dels att riksdagen skall besluta att tillföra skattemyndigheterna 50 miljoner kronor och Tullverket 25 miljoner kronor mer än vad regeringen föreslagit. Medlen skall användas till åtgärder som ökar skatteintäkterna och bl.a. till insatser mot smugglingen av alkohol och narkotika.

I motion Sk313 yrkande 46 av Carl Fredrik Graf m.fl. (m) yrkas att Tullverket tillförs 50 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit för att öka kontrollinsatserna och förhindra smuggling av alkohol, narkotika och tobaksprodukter. Resurstillskottet beräknas, enligt motionärerna, öka intäkterna till staten med minst motsvarande belopp.

I motion Sk820 av Kenneth Lantz m.fl. (kd) föreslås dels tillkännagivanden om behovet av ökade resurser till skatteförvaltning och tull och om gränskontrollen och kontrollen vid de svenska internationella flygplatserna, yrkandena 1–5, dels att riksdagen beslutar om utökade anslag till skattemyndigheterna och Tullverket. Motionärerna föreslår att skattemyndigheterna tillförs 70 miljoner kronor och Tullverket 50 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit (yrkande 6).

I motion Sk821 av Rolf Kenneryd m.fl. (c) anförs att Schengensamarbetet och den nya Öresundsbron gör att kraven på Tullverket ökat. Motionärerna föreslår en omfördelning av medel så att tullen tillförs ytterligare 20 miljoner kronor utöver vad som föreslås i propositionen. Enligt motionen skall anslaget till Riksskatteverket minskas i motsvarande mån.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag till anslag budgetåret 2001 under utgiftsområde 3 och oppositionspartiernas alternativa förslag framgår av följande tabell (tusental kronor).

År 2001	Propositionen	Moderata samlingspartiet	Kristdemokraterna	Centerpartiet	Folkpartiet
3:1 RSV	442 682			- 20 000	
3:2 Skattemyndigheterna	4 593 878		+ 70 000		+ 50 000
3:3 Tullverket	1 170 388	+ 50 000	+ 50 000	+ 20 000	+ 25 000

Utskottet tillstyrkte i sitt nyligen avgivna yttrande (2000/01:SkU1y) till Finansutskottet regeringens förslag till anslagsram för år 2001 för utgiftsområdet. Ställningstagandet innebar att utskottet ansåg att förslagen från Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet om ytterligare resursförstärkningar inte var motiverade och att myndigheterna bedömdes kunna lösa sina uppgifter inom ramen för de medel regeringen föreslagit. Utskottet konstaterade bl.a. att uppgiften att bekämpa smuggling, skattefusk och annan ekonomisk brottslighet på ett effektivt och kraftfullt sätt sedan länge är högt prioriterad hos tullen och skatteförvaltningen. Utskottet pekade särskilt på att skatteförvaltningen i årets budget fr.o.m. 2001 tillförs ett varaktigt resurstillskott på 125 miljoner kronor som skall användas bl.a. för att höja kontrollnivån i riktning mot 1997 år nivå. Även tullen tillförs ytterligare resurser, bl.a. ett varaktigt resurstillskott för att möta merkostnader i samband med den nya Öresundsförbindelsen. Utskottet ansåg att resursförstärkningarna skulle öka effektiviteten i myndigheternas arbete med att bekämpa och förebygga sådan brottslighet som motionärerna nämner.

Till detta kan tilläggas att utskottet nyligen (prop. 1999/2000:122, bet. 2000/01:SkU2) tillstyrkt att riksdagen dels godkänner den s.k. tullsamarbetskonventionen och vissa förklaringar i anslutning därtill, dels antar en lag om internationellt tullsamarbete. Härigenom ökar tullens möjligheter att ytterligare skärpa kampen mot den organiserade och grova gränsöverskridande brottsligheten. Även genom förslaget till ny smugglingslag (prop. 1999/2000:124, bet. 2000/01:JuU2) som justitieutskottet nyligen tillstyrkt markeras en skärpt hållning till den gränsöverskridande brottsligheten. Utskottet bedömer att dessa åtgärder sammantaget ökar tullens möjligheter att ingripa t.ex. mot smuggling av narkotika, sprit och cigaretter.

Utskottet tillstyrker med det anförda regeringens förslag till anslag 2001 för RSV, skattemyndigheterna och Tullverket och avstyrker motionärernas förslag till ökade anslag. När det gäller motion Sk821 anser utskottet att en omfördelning av medel i enlighet med motionen inte behövs eftersom regeringens förslag beaktat tullens behov av resurser för Schengensamarbetet och den nya Öresundsbron.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *målen för politikområdet Skatt, tull och exekution* att riksdagen med bifall till proposition 2000/01:1 utgiftsområde 3 punkt 1 godkänner vad regeringen anför i denna del,
2. beträffande *anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd* att riksdagen med bifall till proposition 2000/01:1 utgiftsområde 3 punkt 2 samt med avslag på motionerna 2000/01:Fi211 yrkande 11, 2000/01:So547 yrkande 4, 2000/01:Sk826 yrkande 2, 2000/01:Sk313 yrkande 46, 2000/01:Sk820 yrkandena 1–6 och 2000/01:Sk821 anvisar anslag under utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd enligt *bilaga 1*.

På skatteutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

I beslutet har deltagit: Arne Kjörnsberg (s), Carl Fredrik Graf (m), Lisbeth Staaf-Igelström (s), Per Rosengren (v), Helena Höij (kd), Carl Erik Hedlund (m), Per Erik Granström (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Ulla Wester (s), Lena Sandlin-Hedman (s), Marie Engström (v), Kenneth Lantz (kd), Catharina Hagen (m), Birger Schlaug (mp), Rolf Kenneryd (c), Johan Pehrson (fp) och Per-Olof Svensson (s).

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2)

Carl Fredrik Graf (m), Carl Erik Hedlund (m), Marietta de Pourbaix-Lundin (m) och Catarina Hagen (m) anför:

Moderata samlingspartiet har redovisat sitt budgetalternativ i motion Fi208 som nyligen behandlats av finansutskottet (bet. 2000/01:FiU1). Beträffande utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd föreslår vi att utgiftsområdet för vart och ett av budgetåren 2001–2003 tillförs en utgiftsram som är 50 miljoner kronor högre än vad som föreslås i budgetpropositionen. Medlen skall användas för att öka tullens möjligheter att via kontroller bekämpa smuglingen av alkohol och cigaretter. Smuglingen av cigaretter är fortfarande omfattande. Vi bedömer att denna satsning ökar intäkterna till statskassan med minst motsvarande belopp. Finansutskottet har tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdet och Moderata samlingspartiet har fullföljt sitt alternativa förslag till ekonomiska ramar för utgiftsområdet i en reservation till betänkandet.

Det anslag till Tullverket för år 2001 som skatteutskottets majoritet tillstyrker i detta betänkande har inte Moderata samlingspartiets stöd. Vår medverkan i beslutet hade förutsatt att tullen tillförts ytterligare resurser. Vi kommer i lämpligt sammanhang att återkomma med yrkanden när det gäller tullens anslag.

2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2)

Helena Höij (kd) och Kenneth Lanz (kd) anför:

Kristdemokraterna har redovisat sitt budgetalternativ i motion Fi209 som nyligen har behandlats av finansutskottet (bet. 2000/01:FiU1). Beträffande

utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd föreslår vi att utgiftsområdet för åren 2001–2003 tillförs 120 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit. Härav går 70 miljoner kronor till skattemyndigheterna och 50 miljoner kronor till tullen.

Ett flertal studier och utredningar visar att den svarta ekonomin i Sverige har fått en skadlig omfattning. Detta snedvrider konkurrensen mellan företag och urholkar affärsmoralen. För att motverka denna utveckling vill vi öka skattemyndigheternas resurser för en effektiv skattekontroll. Erfarenheten visar att satsningar på detta område ger minst sex gånger pengarna tillbaka till statskassan. Vi vill också öka tullens resurser för att förstärka kontroll och spaning rörande illegal införsel av bl.a. narkotika, vapen, alkohol, tobak och övriga skattepliktiga varor. Finansutskottet har tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdet och Kristdemokraterna redovisar sitt alternativa förslag till ekonomiska ramar för utgiftsområdet i en reservation till finansutskottets betänkande. När skatteutskottets majoritet i detta betänkande nu tillstyrker regeringens förslag till fördelning av anslag till Skatteförvaltningen och Tullverket inom de ekonomiska ramarna för utgiftsområdet, vill vi på nytt redovisa att vi anser att skattemyndigheterna och tullen för år 2001 bör tillföras ytterligare resurser.

3. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2)

Rolf Kenneryd (c) anför:

Centerns budgetalternativ i motion Fi210, som nyligen behandlats av finansutskottet (bet. 2000/01:FiU1), innebär samma totala utgiftsramar för utgiftsområde 3 under budgetåren 2001–2003 som regeringen föreslagit. Vi anser emellertid att regeringens förslag till anslag för Tullverket inte beaktar de ökade krav som följer dels av Schengensamarbetet, dels av den under sommaren 2000 färdigställda Öresundsbron. Vi anser därför att det bör ske en omfördelning av medel inom utgiftsramen som innebär att Tullverket för 2001 tillförs ytterligare 20 miljoner kronor och att anslaget till Riksskatteverket räknas ned i motsvarande mån.

4. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2)

Johan Pehrson (fp) anför:

Folkpartiet redovisar sitt budgetalternativ i motion Fi211 som nyligen behandlats av finansutskottet (bet. 2000/01:FiU1). Beträffande utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd föreslår vi att utgiftsområdet för åren 2001–2003 tillförs 75 miljoner kronor mer än regeringen föreslagit. Härav anslår vi 50 miljoner kronor till skattemyndigheterna och 25 miljoner kronor till tullen. De ökade resurserna skall huvudsakligen användas av skattemyndigheterna för att minska skattefelet och därmed öka skatteintäkterna. När det gäller tullen ser vi gärna att resurserna riktas in på att klara utmaningarna till

följd av Schengensamarbetet och för att bekämpa den illegala införseln av alkohol och narkotika. Finansutskottet har tillstyrkt regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdet och Folkpartiet redovisar sitt alternativa förslag till ekonomiska ramar för utgiftsområdet i en reservation till finansutskottets betänkande. När skatteutskottets majoritet i detta betänkande nu tillstyrker regeringens förslag till fördelning av anslag till Skatteförvaltningen och Tullverket inom de ekonomiska ramarna för utgiftsområdet, vill vi på nytt redovisa att vi anser att skattemyndigheterna och tullen för 2001 bör tillföras ytterligare resurser.

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd

2000/01:SkU1
Bilaga 1

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Anslag	Utskottets förslag Tusental kronor
<i>Skatteförvaltning och uppbörd</i>	
3:1 Riksskatteverket (<i>ramanslag</i>)	442 682
3:2 Skattemyndigheterna (<i>ramanslag</i>)	4 593 878
3:3 Tullverket (<i>ramanslag</i>)	1 170 388
Summa för utgiftsområdet	6 206 948

Mål för Kronofogdemyndigheterna

Till skatteutskottet

Inledning

Skatteutskottet har i ett beslut den 12 oktober 2000 berett justitieutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2000/01:1 Budgetpropositionen för 2001 utgiftsområde 3 politikområde Skatt, tull och exekution i vad den avser målet för politikområdet.

Ärendet föranleder följande yttrande från justitieutskottet.

Utskottet

Inledning

Kronofogdemyndigheterna utgör tillsammans med Riksskatteverket (RSV) landets exekutionsväsende. RSV har den övergripande ledningen och ansvaret för verksamheten.

Sedan den 1 januari 1997 finns det 10 regionala kronofogdemyndigheter med för närvarande 80 lokala kontor. Kronofogdemyndigheterna är regionala myndigheter för frågor om verkställighet enligt utsökningsbalken (UB) och andra författningar. Som verkställande myndighet enligt förordningen (1988:784) med instruktion för exekutionsväsendet skall kronofogdemyndigheterna verka för att betalningsförpliktelser och andra förpliktelser, som kan bli föremål för verkställighet, fullgörs i rätt tid och ordning.

Riksdagen har godkänt ett övergripande mål för exekutionsväsendet. Enligt detta är kronofogdemyndigheternas uppgift som verkställande myndighet att på uppdrag av borgenärer och andra sökande verkställa rättsanspråk som inte reglerats på frivillig väg. Ansökningar skall handläggas snabbt och med hög kvalitet. Kronofogdemyndigheterna skall även i övrigt, genom information och liknande förebyggande åtgärder, verka för att betalningsförpliktelser och andra förpliktelser som kan verkställas i stället fullgörs frivilligt i rätt tid och ordning.

Till frågor om verkställighet enligt UB hör i första hand verkställighet av domar och andra exekutionstitlar. Kronofogdemyndigheterna verkställer också beslut om avhysning och annan handräckning. Till deras uppgifter hör även att svara för exekutiv försäljning av bl.a. fast egendom. Utöver de exekutiva uppgifterna enligt UB har kronofogdemyndigheterna att handlägga verkställighetsärenden enligt vissa andra författningar, t.ex. lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter samt mål om återtagande av gods som köpts på kredit enligt konsumentkreditlagen (1992:830) och

lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl. Kronofogdemyndigheterna är också tillsynsmyndigheter i konkurs. Sedan den 1 januari 1992 handlägger kronofogdemyndigheterna vidare den summariska processen, dvs. mål enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning.

Kronofogdemyndigheterna har också uppgifter enligt skuldsaneringslagen (1994:334). Lagen innebär att kronofogdemyndigheterna skall svara för huvuddelen av utredningen i skuldsaneringsärenden och också fatta beslut om frivillig skuldsanering. Med stöd av bestämmelser i främst UB och lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. företräder kronofogdemyndigheterna i vissa avseenden det allmänna som borgenär vid indrivning i s.k. allmänna mål.

Enligt tilläggsbestämmelse 4.6.4 till riksdagsordningen bereder justitieutskottet bl.a. ärenden som rör utsökningsväsendet och anslag inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

För årets budgetbehandling får den nya indelningen i politikområden till konsekvens att myndigheterna inom rättsväsendet delas upp på två politikområden, dels Skatt, tull och exekution med verksamheten vid kronofogdemyndigheterna (politikområde 3), dels Rättsväsendet som innehåller övrig verksamhet inom utgiftsområde 4 (politikområde 4). När det gäller kronofogdemyndigheterna innebär indelningen att regeringen under politikområde 3 föreslår målen för kronofogdemyndigheterna, under det att den föreslår anslag till dem under utgiftsområde 4.

Målet för politikområdet Skatt, tull och exekution skall enligt propositionen vara att eftersträva skatte-, tull- och avgiftsintäkter skall säkerställas på ett rättssäkert och ekonomiskt effektivt sätt samtidigt som enkelhet skall eftersträvas och brottslighet motarbetas. För kronofogdemyndigheternas del bryts målet ned till att ange att exekutionsväsendet skall upprätthålla rättstrygghet och rättssäkerhet vad gäller betalningsförpliktelser och andra förpliktelser som kan verkställas av kronofogdemyndigheterna (prop. 2000/01:1 utg. omr. 3, avsnitt 3.3).

Överväganden

Som inledningsvis framgått bestäms kronofogdemyndigheternas uppgifter genom lag eller förordning. Av dessa bestämmelser följer att kronofogdemyndigheterna har att verkställa betalningsanspråk och andra anspråk inte bara när exekutionsborgenären är stat eller kommun utan också när anspråken tillkommer enskilda.

Enligt vad utskottet inhämtat finns det ingen samlad statistik över hur de av kronofogdemyndigheterna handlagda ärendena fördelar sig mellan enskilda och allmänna anspråk. Av RSV:s statistik för år 1999 framgår dock att antalet inkomna allmänna mål i indrivningsverksamheten under det året uppgick till 2 190 000 och att det under samma tid debiterade beloppet i dessa mål uppgick till 17 436 000 000 kr. Motsvarande siffror för de enskilda målen var 363 000 respektive 11 876 000 000 kr. I fråga om övriga verksamhetsgrenar synes det sannolikt att flertalet anspråk härrör från enskilda borgenärer.

Mot denna bakgrund vill utskottet anmärka att målet för politikområdet Skatt, tull och exekution inte på något sätt antyder att kronofogdemyndigheterna verkställer enskilda anspråk. En annan sak är att det för kronofogdemyndigheterna specificerade målet erhållit en mera generell avfattning. Här måste således frågan ställas om hur sistnämnda mål skall tolkas i belysning av målet för politikområdet.

Enligt justitieutskottets uppfattning bör skatteutskottet vid sin prövning av regeringens förslag till mål för politikområdet Skatt, tull och exekution överväga om den i propositionen föreslagna formuleringen beaktar kronofogdemyndigheternas verksamhet med andra anspråk än skatter, tullar och avgifter.

Stockholm den 31 oktober 2000

På justitieutskottets vägnar

Ingvar Johnsson

I beslutet har deltagit: Ingvar Johnsson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlov (kd), Ann-Marie Fagerström (s), Maud Ekendahl (m), Helena Zakariasén (s), Jeppe Johnsson (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Göran Norlander (s), Anita Sidén (m), Yilmaz Kerimo (s), Cecilia Magnusson (m), Sture Arnesson (v) och Dan Kihlström (kd).

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	1
Yttrande från annat utskott	3
Utskottet	3
1. Målen för politikområdet Skatt, tull och exekution.....	3
2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd.....	4
Hemställan	6
Särskilda yttranden	7
1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2) – m	7
2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2) – kd.....	7
3. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2) – c.....	8
4. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatteförvaltning och uppbörd (mom. 2) – fp	8
Bilaga 1.....	10
Bilaga 2.....	11